

G. Rosén 1950

Vehkalahti.

Neuvottoma - Salmi.

*Kaivettu  
1949*

Vehkalahtien Neuvottoman kylän ns. Korvenharjulla 1. Mäkelän-  
kankaalla lähellä Neuvottoman ja Summan kylien rajaa on matalahke,  
n. 8 x 10 m<sup>2</sup> laajuinen kivi-<sup>1/</sup>rovykkiö, jota perimätiete pitää Vehkalahtien  
ensimmäisen kirkon rauniona. Selvyyden saamiseksi siihen, onko  
tässä tarinassa mitään perää suoritin raunio kaivausten kesäkuussa  
1949.

Raunio sijaitsee ikivanhan merenrantaan johtavan ns. Korven-  
harjun tien varressa, tien itäpuolella, n. kilometrin päässä nykyi-  
sestä Kotkan - Haminan välisestä valtamaantiestä SE paikalla, jonka  
koordinaatit ovat x = 1624, y = 0408, h = n. 12 - 13 m. mpy.<sup>2/</sup> Paik-  
ka on kuivaa, mäntymetsää kasvavaa hiekkaharjua, jonka itäreunalla  
raunio sijaitsee. Ennen kaivausta se erottui maastossa em. laajuise-

<sup>1/</sup> Kts. R. Rosén: Vehkalahtien pitäjän historia I, ss. 133-135.

<sup>2/</sup> Suom. topogr. kartta 1:20000, tl. n:o 3042 01, Neuvottoma.

na, n. metrin korkuisena, paksun sammaleen ja muutamien näreiden peittäjänä, muodoltaan epämääräisenä kumpareena.

Raunio oli pahasti pengettu ja hajoitettu, mikä seikka vielä pitkän aikaa sen kaivamisen aloittamisen jälkeen salasi sen todellisen rakenteen. Vähitellen alkoi kivien alta kuitenkin paljastua säännöllisen pyöreä, miehennestannaisia suuremmista kivistä varsin huolellisesti laskettu kehäkiveys. Muita pohja- tai sisärakenteita rauniossa ei erotettu, ei myöskään pikkukivistä laskettua pohjakiveystä tms., vaan raunio lepäsi suoraan allaolevalla hiekkapohjalla. Pohjalta tavattiin sieltä täältä hiukan hiilensiruja sekä keskustasta, hajallaan n. parin m<sup>2</sup> laajuiselta alueelta keurallinen peltettuja luunsiruja /KM 12 8/8 /.

tyypiltään/  
Ei ole epäilystä siitä, etteikö raunio olisi/tavallinen prenessikauden röykkiö, jotka Neuvottoman alueella, lähempänä nykyistä merenrantaa ovat varsin yleisiä. Aineana efikeisuutena voidaan mainita se, että raunio sijaitsee hiekkaharjulla, kun taas kaikki muut Kymenlaaksosta tuntemani vastaavanlaiset röykkiöt keheävät kallioilla. Muissa suhteissa on paikanvalintakin tavallinen. Raunio on sijainnut laajan, sisämaahan johtavan merenlahden suupuelella, jyrkän rinteen reunalla, korkeudessa hiukan yläpuolella 10 m:n korkeuskäyrää, jota Kymenlaaksossa voidaan käyttää merkitsemässä keskisen prenessikauden rantaa.<sup>1/</sup> Raunion alapuolella olevassa harjunrinteessä on nähtävissä sama muinaisrantakivikke /Postliterina I-II ?/, jonka täälläpäin eritoteilla, n. 8 - 10 m korkeudessa olen havainnut saartavan prenessikauden röykkiöiden sijaintipaikkoja. Röykkiöt eivät ilmeisesti useinkaan ole sijainneet kovinkaan korkealla silloisen merenpinnan yläpuolella. Korvenharjun raunio on nähtävästi kannettu alapuolella olevasta kivikosta, itse harjun laki on kivetöntä.

<sup>1/</sup> Vrt. kalvauskertomustani Kymi, Kaarniemi - Sunila 1947. Top.ark.

Mitään kirkkotarinaa yhdistettävissä olevia seikkoja ei todettu. Merkkejä siitä, että hajoitettua rauniota olisi käytetty jonkin rakennuksen pohjana tms. ei voitu esittää. Rauniota on ilmeisesti pengettu useampaan eri otteeseen, mutta sen varsinainen hajoitus on luultavasti tapahtunut verrattain kauan sitten. Maanomistaja, mv. Sulo Mäkelä, samoin kuin toiset työssä olleet Neuvottoman miehet kertoivat yhtäpitävästi, ettei kukaan tietävästi ole raunioon koskenut heidän isiensä ja isäisiensä aikana, ts. n. viimeisten sadan vuoden kuluessa. Kirkkotarinan kaikki tunsivat hyvin.

Kaivauksen jälkeen raunio saatettiin alkuperäiseen pyöreään kumpuuteensa, jollein siitä muodostui läpimitaltaan n. 6 m laajuinen ja n. 1.5 m korkea röykkiö.

Korvenharjun röykkiön kaivauksen jälkeen tarkastin muut Neuvottoman ja Salmin kylien alueelta tiedossa olevat hautarauniot isäni stipendiaattikertomuksen mukaan. <sup>1/</sup> Korjauksina tässä esitettyihin tietoihin mainittakoon, että Neuvottoman Lappalaisniemen sekava suuri röykkiö kalliorinteessä ja sen yläpuolella oleva kivilatomus ilmeisesti alunperin kuuluvat samaan röykkiöön. Rinteen laella oleva kivilatomus näyttää yksinkertaisesti alkuperäisen hiidenkiukaan kehäkiveykseltä ja rinteen puolivälissä olevat kivet on purettu samasta rauniosta. Salmin Hevossaaren Talvapaanvuoren "neliömäinen kivilatomus" lienee viimeinen jäännös täysin hävitetystä hiidenkiukaasta. Samoin lienee seuraavan raunion laita, josta kertoman mukaan on löydetty "rauta- tai kivikiilpi". Lokapaanvuoren röykkiötä en onnistunut löytämään. Muissa suhteissa havaitsin annetut tiedot paikkansapitäviksi.

*Huom.*

1/ R. Rosén: Muinaisjäännöksiä ja löytöjä Kevon kirkonkylän läheisyydessä. 1918.

Hevossaaren Talvapaan laivalatomus. Neuvottoman ja Salmin hautaraunioiden tarkastamisen lähimpänä syynä oli toive mahdollisesti löytää täältäkin venelatomuksia, kuten pari vuotta aikaisemmin Hevossaarta lännestä rajoittavan Kaarniemenlahden vastarannalta, Kymin Kaarniemeltä ja Sunilasta.<sup>1/</sup> Talvapaanvuoren raunioita tarkasteltaessa herätti yksi näistä tässä suhteessa vahvoja epäilyksiä, ja syyskuussa 1949 suoritin kyseisen raunioita kaivauksen, jollein epäily osoittautui oikeaksi.

*Hevossaari  
Talvapaan  
Tutkimus  
huomio 1949*

*4 raunioita*

Kyseinen raunio on viimeinen em. stipendiaattikertomuksessa mainituista Salmen Hevossaaren Talvapaanvuoren (= Talviapajanvuori) neljästä muinaishaudasta ja sijaitsee melkein tasaisella kallioetelärinteellä muutamia kymmeniä metrejä vuoren korkeimmalla huipulla olevasta, helposti löydettävästä hiidenkiukaasta NEX NW kallion luoteisrinteellä, rannan puolella. Paikan koordinaatit ovat  $x = 1405$ ,  $y = 0193$ ,  $h = n. 16$  m mpy.<sup>2/</sup> Alapuoletta eleveä rinne kasvaa kuusimet-  
sää, ja puiden lomitus on näköala Kaarniemen lahdelta. Ennen kaivausta raunio erottui kalliolla matalana, seikkamattomana kumpareena, jonka paksu jäkälä, katajat sekä pari pientä mäntyä miltei tyystin kätkivät. /Kuva 120 Jäkälän lävitsekin oli kuitenkin nähtävissä raunioita eteläpuolella eleveä suora, poikittainen kivirivi sekä samaten raunioita itäsyryn kookkaista kivistä ladettu laitakiveys.

Katajien ja mäntyjen poistamisen jälkeen ryhdyttiin jäkälää poistamaan raunioita laidoilta käsin, jollein sen rakenne pian ilmeni täysin selvänä. Varsinaisesti oli raunio rakennettu hiidenkiukaiden tavannukaisista miehenestannaisista kivistä, mutta pitkin laiteja paljastui huomattavasti suuremmista kivistä laskettu kehä, joka lopulta muodosti täysin selvän tasaperäisen aluksen pohjapiirreksen. Raunioita oli suhteellisen vähän pengottu, ja kehän ulkopuolella e-

<sup>1/</sup>Kts. kaivauskertomustani Kymi, Kaarniemi-Sunila 1947. Top.ark.  
<sup>2/</sup>Suom. topogr. kartta 1:20000, tl. n:o 3042 01, Neuvottoma.

siintyvät, suhteellisen harvalukuiset kivet saattoi helposti t edeta sekundäärisisissä asemissa eleviksi, raunion laelta vierineiksi. Kuva 13 on otettu näiden irtokivien sekä raunion laiteja peittävän jäkälän poistamisen jälkeen.

Raunion rungen muodostaa kysymyksessäoleva tasaperäisen aluksen pohjapiirreksen muotoinen kivikehä, jonka pituus on 8 m, suurin leveys 3 m. ~~Järjestyksen~~ Latomuksen pituussuunta on jokseenkin N - S, keula pohjoisessa. Keulan muodostaa kaksi suurta, lähes metrin läpimittaista kivenjätkälettä, jotka kohoavat melkeisesti muiden kehäkivien korkeutta ylemmäksi. Latomuksen levein kohta on heti keulan takana, mistä "alus" hieman kapenee perään päin ja päättyy aivan suoraan, tasaiseen perään. Kokenaisuutena latomuksen kuvaama vene tai laiva tekee jokseenkin kömpelön, letjamaisen vaikutuksen. Suuria keulakiviä lukuunottamatta kehään käytetyt kivet olivat yleensä n. 50 - 75 cm:n läpimittaisia tavallisia pyörökiviä, jotka säännöllisesti oli asetettu leveälle kyljelleen, pituussuunta kehän suuntaan. Alunperin kehä luultavasti on ollut varsin säännöllinen ja huolellisesti ladettu, mutta kaltevilla kalliolla kivet olivat siirtyilleet, ja latomuksen keilliskulmassa, keulan lähellä oli selvästi nähtävissä myös männynjuurien siirtävä vaikutus. Latomuksen perässä, lappeellaan perälaitaa vastaan lojui lähes suunnikkaan muotoinen n. 90 x 60 cm laajuinen ohuehke kivilaaka, joka ei kuulunut varsinaiseen kehään. /A kartassa 4, näkyy myös kuvassa 13./ Hyvin mahdollista on, että tämä on jokinlainen peräsinkivi, jonka alunperäinen paikka ei enää ollut määrättävissä. Raunion yhteyteen kivi epäilemättä kuuluu.

Kehän sisäpuoli oli täytetty 2-3 kerroksella miehennestannaisista, n. 30 cm läpimittaisia kiviä, niin että latomuksen keskusta oli yleensä hieman laitakiviä korkeammalla. Sekundääristä roska- ja irtomultaa lukuunottamatta ei maataytettä esiintynyt. Minkäänlaisia sisärakenteita ei rauniessa myöskään voitu havaita. Raunion pohjan

peitti muutaman cm vahvuinen kerres seraa, hiiliä ja nokimaata. Hiiltä esiintyi keko raunienpehjan alueella, mutta erittäin vahvasti latomuksen peräpuolella /eteläpäässä/, mistä päätellen täällä on peltettu voimakas revie. Pehjalta tavattu sera on tuskin muualta tuotua, vaan lienee syntynyt tulen ja veden aiheuttamasta allaolevan kallioinnan rapautumisesta sekä rauniekivien murtumisesta ja rapautumisesta. Rauniekivinä oli käytetty mm. rapakivilehkareita.

Peltettuja luita tai mitään muita löytöjä ei rauniosta tarkasta etsiskelystä huolimatta tavattu.

Talvapaan laivalatomus vastaa tyypiltään lähinnä Kymin Kaarniemen latomusta B, vaikkakin se on huomattavasti viimeainittua keokkaampi, suurin tässä neljän latomuksen ryhmässä. Em. Kaarniemen kaivauskertomuksessani olen epäillyt latomus B:n tasaperäisyyttä, mutta Talvapaan latomus on niin kerestetun selvästi tasaperäinen, että tähän tuskin enää on syytä. Kaarniemen - Sunilan melemmat muut latomukset ovat lähinnä pyöreäperäisiä ja myöskin rakenteellisesti edellisistä eroavia. Merkillepantavaa on, ettei mikään/näistä/neljästä selvästikään ole suippe- tai teräväperäinen.

Kaivauksen jälkeen Talvapaan raunio entisöitiin.

### Reitkalli.

Reitkallin reikäkirveshaudat. Sanomalehti uutisesta saatujen tietojen perusteella saatiin Kansallismuseeseen *helmikuussa* 1949 komea aivan ehyt suippehamarainen reikäkirves KM 12053:1 ja yhdessä tämän kanssa tavattu pieni poikkikirves KM 12053:2, jotka Vehkalahden

Reitkallista kotoisin oleva mv. Viktor Sigvart edellisellä syksynä oli löytänyt peldestään. Koska löytäjän antamien löytötietojen perusteella oli syytä epäillä, että kysymyksessä oli hautalöytö, kävin heinäkuussa 1950 löytöpaikkaa katsemassa, ja tällöin tehtyjen havaintojen sekä saatujen lisätietojen vahvistaessa epäilyksiä suoritin seuraavassa kuussa paikalla kaivauksen.

Reitkalli  
löytö 1950

Löytöpaikka sijaitsee kallioisen ns. Kylänpäänmäen NW - rinneellä em. mv. Viktor Sigvartin Rainien pellen ylälaidassa kymmenkunnan metrin päässä paikan ohi kulkevasta kylätiestä. Paikan koordinaatit ovat  $x = 2156$ ,  $y = 0504$ ,  $h = n. 15$  m mpy. <sup>1/</sup>Paikan korkeuden tarkkaa vaakitus ei vielä ole suoritettu. / Peltoa reunustaa matala kallioöyräs ja löytöpaikka sijaitsee välittömästi tämän vierellä. Pellen ylälaidassa jokseenkin ohuen peltemullan alainen maaperä on hiekkaa, jonka alla alkaa karkea sora ja karikke.

Löydöt mv. Sigvart oli tehnyt laittaessaan peruna-aumaa paikalle ja kasatessaan multaa tämän päälle. Samalla hän oli ryhtynyt poistamaan paikalla olevaa, maasta esiin pistävää kiveä, joka kyntötyöissä oli tehnyt haittaa. Kivi esiintautui kuitenkin edetettua huomattavasti suuremmaksi, kuvauksen perusteella nähtävästi jokinlaisiksi kapeahkeiksi, syvälle maahan tunkeutuvaksi pystykiveksi, niin että mv. Sigvartin oli täytynyt sen ylös saadakseen hakea kivipera ja lohkea kivi kappaleiksi. Näitä lohkottuja kappaleita oli vieläkin nähtävissä kalliolla löytöpaikan vieressä ja mahdollista on, että kiven syvin osa vieläkin on maassa. Syvemmällä olevia kivenkappaleita poistettaessa oli em. suippehamarainen reikäkirves äkkiä tullut näkyviin n. 70 cm:n syvyydestä. Pieni peikkikirves oli löytynyt jälkeempään kuopasta ylös heitetystä multakasasta. Kertoman mukaan on samoilta paikoin löydetty kiviesine ennenkin.

Löytöpaikan aivan tarkkaa sijaintia ei mv. Sigvart enää pysty-

nyt pellessä esittamaan, mistä johtuen kaivaus ilmeisesti osui siitä muutaman metrin sivuun. Tästä oli kuitenkin seurauksena, että täällä paljastui edellisestä täysin erillinen maanalainen kiviladelmä, jota edelliset löydöt huomioonottaen tuskin voidaan pitää muuna kuin hautana.

Kaivetun 15 m<sup>2</sup> laajuisen, suerakulmien muotoisen alueen itäinen pitkä sivu kulkee pitkän pellen piennarta. Aivan tämän vieressä näkyi maanpinnassa erään maakiven huippu. /A kartassa 5 ./ Pinta- maan peistämisen jälkeen tuli tämän vieressä näkyviin toinen samankokoinen kivi. Vähitellen tuli näiden tasea alemmaa esille kokonainen seikea, jokseenkin säännötön kivilatemus, jonka pituus oli n. 2.5 m, leveys vajaat 2 m. Latemuksen rungon muodosti n. 30 - 50 cm läpimittaisista pyörökivistä, mukulakivistä ja serasta koettu kehä, jonka sisäpuoli oli vaillinaisesti täytetty seralla ja mukulakivillä. Ensiksi näkyviin tulleiden suurten kivien /A:n ja B:n / sekä mukulakivien ja seran peistämisen jälkeen jäi jäljelle kuvissa 17, 19 näkyvä, kartassa 5 varjestetuilla kivillä merkitty kehäladelmä.

Maakerrekset latemuksen kehällä olivat täysin sekoittumattomat. Ylimpänä oli n. 10 - 15 cm:n vahvuinen kerros ruokamultaa, tämän alla 10-20 cm:n vahvuinen kerros puhdasta, hienea hiekkaa ja tämän alla ohuehke kerros savea, joka kuitenkin itse raunion kehältä puuttui. Alimpana alkoi karkea ~~hiekka~~ mereeni. Maakerreksien ilmeisestä sekoittumattomuudesta ja koskemattomuudesta päätellen kohta ei voi olla sama kuin mistä mv. Sigvart teki löytönsä.

Ladelmä sijaitsi pohjamereenin päällä kehässä, josta savi-kerros puuttui, mahdollisesti oli kaivettu pois. Ladelman varsinaisen sijaintikerros on em. hiekkakerros, joka muuten oli täysin kivetöntä. Näin ollen latemus ei voi olla luennonmuodostuma, vaan ihmiskäsien työtä. Edelliset löydöt huomioonottaen sitä tuskin voidaan pitää muuna kuin niiden kanssa samankäisenä hautana. Mitään löytöjä rauniosta ei tehty, myöskään ei siinä enempää kuin ympäristössäkään voitu havaita minkäänlaisia kulttuurimaan jälkiä, ruumiin



hahmea tms. Muutamia yksityisiä, aivan pieniä hiilensiruja lukuun-  
ettamatta puuttuivat rauniosta tyystin myös vasarakirveskulttuurin  
haudeissa tavalliset tulenpiden jäljet. Latemuksen keskustan pohja-  
maa vaikutti aivan heikesti punertavalta, mutta saattaa olla maaker-  
reksen oma värivivahdus.

Mikäli raunie todella on hauta, on ilmeistä, että se on ruu-  
mishauta. Raunien alkuperäinen ulkenäkö on arveituksellinen. PÄÄLLÄ  
elevän maakerresten selvän sekoittumattomuuden huomioonottaen ei  
ole mahdollista, että raunie olisi alunperin maahan kaivettu, vaan  
se on täytynyt rakentaa silleisena maanpintana elevälle savi - me-  
reenipehjälle, ja hiekka ja multa ovat kerrestuneet paikalle myö-  
hemmin. Tällöin on ruumiin kuitenkin peittänyt vain aivan ohut sera-  
ja mukulakivikerros sekä aiemmin mainitut suuret kivet A ja B. Var-  
muuden vuoksi on tarkoituksena kesän 1951 jatkekaivauksissa paikal-  
la tunkeutua raunien keskuksessa vielä jonkin matkaa syvemmälle poh-  
jamereeniin kuin mitä kesän 1950 kaivauksessa tapahtui.

Edellä esitetyn kivilatemuksen paljastuminen näyttää esittä-  
van, että kysymyksessä on useampi kuin yksi hauta. Mv. Sigvartin  
löytökehta sijaitsee ilmeisesti jossakin kaivausalueen länsilaidan  
ulkepuolella, kuvan taustassa. Kaivausalueen SW-nurkkauksessa  
maakerrekset myös alkeivat olla siihen tapaan sekoittuneet kuin  
mv. Sigvartin löytökertemuksen mukaan saattai olla edetettävissä.  
Paikalta on viite kelmanteenkin hautaan. Kaivauksen viimeisenä päi-  
vänä alkoi kaivauksen NW-nurkkauksen pohjalta paljastua parin metrin  
mittainen, kahden päihin sijoitetun laakean kiven väliin ladettu ki-  
viraunie, joka tuskin saattaa olla luennenmuedestuma sen enempää  
kuin edellinenkään ladelma. Tästä ehdittiin kuitenkin paljastaa ai-  
neastaan kaikkein ylimmät osat, joten mitään varmaa ei vielä voida  
sanoa.

Kaivaus peitettiin väliaikaisesti talvea vastaan ja tutki-

musta on tarkoitus jatkaa kesällä 1951. Reitkallista on ennestään yksi suippehamarainen reikäkirves, ~~joka~~ ehyt, tyyppiltään ja kivilajiltaan harvinainen KM 2240:1, joka mahdollisesti on löydetty Kylänpään kaivauksesta n. kilometrin päässä länteen elevasta metsäniemekkeestä, mistä mv. Aarne Muurmanin kertomuksesta päätellen kenties on mahdollisuus tavata asuinpaikkalöytöjä suunnilleen samalta korkeudelta kuin Kylänpään löydöt.

### Pampyöli.

Haralinvuori. Haminan kaupunkia koillisesta rajoittavan, maatumassa olevan Kirkkejärven itärannalla keheavan Haralinvuoren NW-rinteellä, mäen huipulla elevasta näköternista parisen sataa metriä NW, kuusimetsän keskellä, kalliopohjalla esiintyy useita suerakulmaisia, n.  $3 \times 5 \text{ m}^2$  laajuisia suurista kivistä rakennettuja ja kivilatomuksia, jotka perimätiedon sekä l ee-luvulta saakka peräisin olevien asiakirjatietojenkin mukaan ovat muinein sisämaasta, mm. Valkealasta rannikolle kalastamaan saapuneiden eränkävijöiden kalasaunojen perustuksia. <sup>1/</sup> Paikan koordinaatit ovat n.  $x = 1912$ ,  $y = 1172$ ,  $h = \text{n. } 20 - 22 \text{ m mpy.}$  <sup>2/</sup> Perimätiedon väite on kuitenkin mitä suurimmassa määrin epäuskottava. Kalasaunojen sijaintipaikkakin on jo korkea, hankala vuorenrinne pefin merkillinen, ja yhtä seipmaton rakennusten perustaksi on raunioiden rakenne. Paljon suuremmalla syyllä voidaan epäillä, että rauniot ovat muinaishau-  
toja.

Elokuussa 1950 tutkin kekeeksi erään raunioista. Latemus oli suerakaiteen muotoinen, n.  $3 \times 5 \text{ m}$  laajuinen ja sen rungen muo-

<sup>1/</sup>Kts. R. Resén: Vehkalahden pitäjän historia I, ss.  
<sup>2/</sup>Suom. topogr. kartta 1:20000, tl.n:o 3042 04, Hamina.

*Pampyöli  
Haralinvuori  
1950*

desti keekkaista, jopa yli metrin läpimittaisista kivistä laadittu kehä. Tämän melemmissä päissä peikittain oli muita suuremmat kivet. Kehän sisäpuolella oli yksi suurehko, pyöreä kivi, muuten se oli täytetty etupäässä melko keekkailta, n. 50 cm:n läpimittaisilla kivillä. Nämä täyttivät latomuksen jokseenkin vaillinaisesti, niin että kalliopehja paikatellen oli ainoastaan sammaleen peitossa, mutta ympäristössä esiintyvistä irtekivistä sekä kehälatomuksen SW - nurkkauksessa olevasta aukosta päätellen rauniota on luultavasti pengettu. Parin läheisen raunien kivipanostus näytti huomattavasti tiiviimmältä. Tutkitun raunien panoskivien sisäisessä ryhmityksessä oli havaittavissa jonkinlaista rivitystä, eräänlaista raunien sisäistä lekeointia, josta kuitenkin oli mahdollista sanoa elike se tarkoituksellista vai satunnaista.

Lukuunottamatta etupäässä raunien NE-nurkkauksesta tavattuja hiiliä ei mitään löytöjä kaivauksen yhteydessä tehty.

Tietoja Haralinvuoren raunioiden kaltaisista muinaisjäännöksistä on myös muualta Kirkkejärven itärannalta.<sup>1/</sup>

Vehkalahki.

Nervolloma. Koewenbaryin.

Kuvallite 3a



Kuva 9a. Koewenbaryin rannio  
lännestä kaivausta varten puhdistettuna.



Kuvat 9b-c. Koewenbaryin  
rannio esiin kaivettuina. Keltään  
molemmat puolelta.



G. Rossi 1949.



Kuva 10. Korvenharjun rannio kaivauksen alaisena. Kuvattu kaakosta.



Kuva 11. Korvenharjun maasto.



Kuva 12. Talvapaan laivalatomus ennen kaivausta. Kuvattu idästä.



Kuva 13. Talvapaan rannio puhdistettuna ennen kaivausta. Kuvattu etelästä.



Kuva 14. Talvapaan laivalatomus lännestä kaivauksen jälkeen ennalleensa asetettuna. (Kunla rarerualla.)

J. Rönkä 1949.

Vehkalampi.

Nuvvottoma - Salmi.

Kuvallite 4a.



Kuva 14a. Talvapaan latomus  
esin kaivettuna. Kuvattu laulasta.



Kuva 14b. Talvapaan latomus  
esin kaivettuna. Kuvattu perästä.  
Etuosalla peräin kivi.

G. Rossi 1949.

Vehkalahki.  
Riikhalli. Kylvänpää

Kuvalehti 5.



Kuva 15. Löytöpaikan polyjoisesta.



Kuva 16. Latomus louhaa poljettuna.



Kuva 17. Samasta muunnosta erin-  
kaivettuna.



Kuva 18. Latomus kaakosta poljettuna.



Kuva 19. Kaakosta erin-  
kaivettuna.

Vehkalahki.  
Pampyjöki, Haralin vuori.

Kuvakite 6.



Kuva 20. Näköala Haralin vuorelta  
Kirkkojärvelle.



Kuva 21. Rannio kaakosta  
ennen kairausta.



Kuva 22. Rannio koillisesta  
ennen kairausta.



Kuva 23. Rannio koillisesta  
siinä kairattuina.



Kuva 24. Rannio kaakosta  
siinä kairattuina.

G. Rosen 1950.



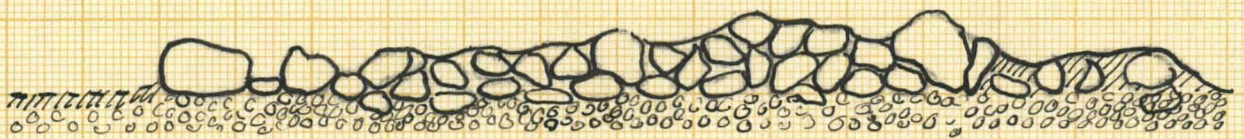
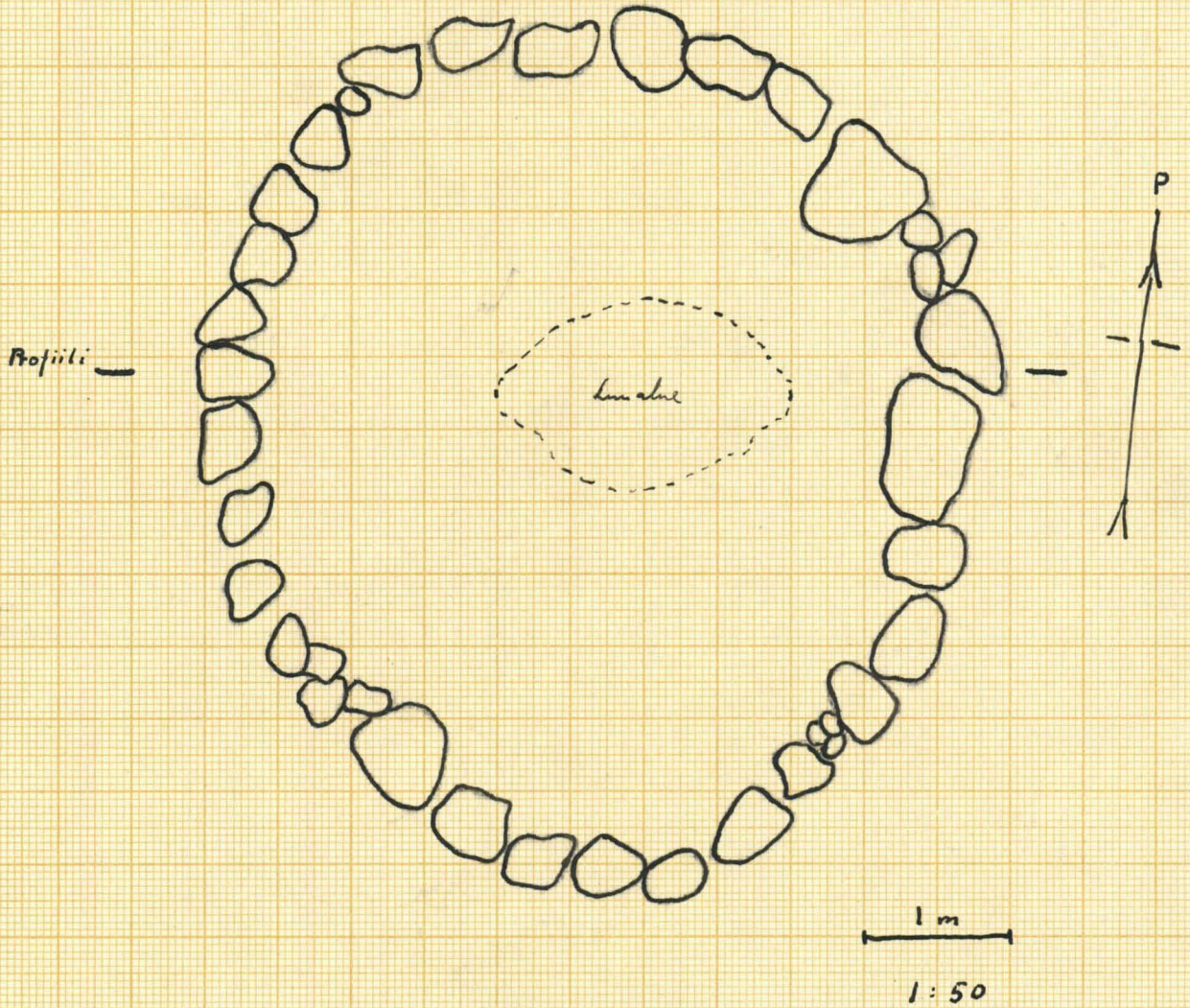
# VEHKALAHTI

Neuvottoma.

Korvenharju.

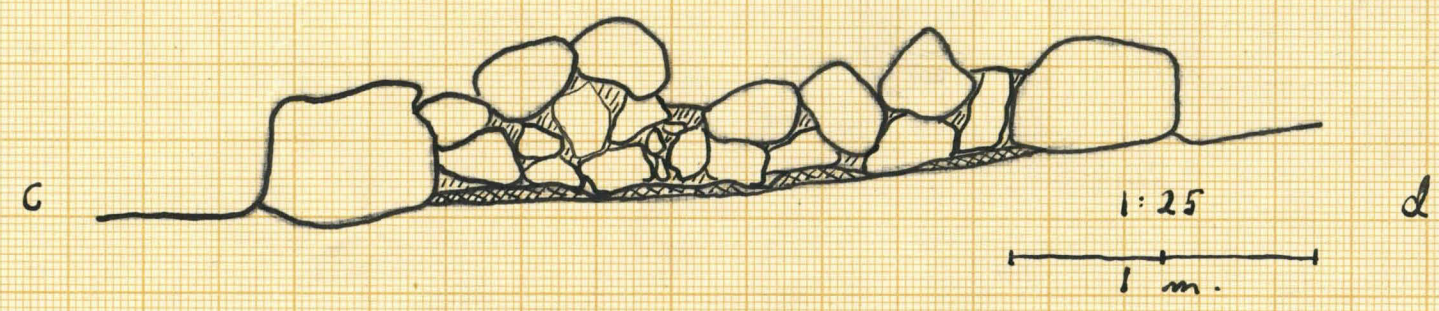
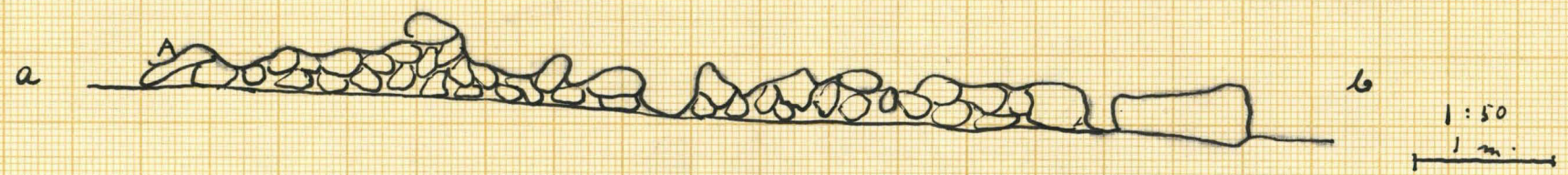
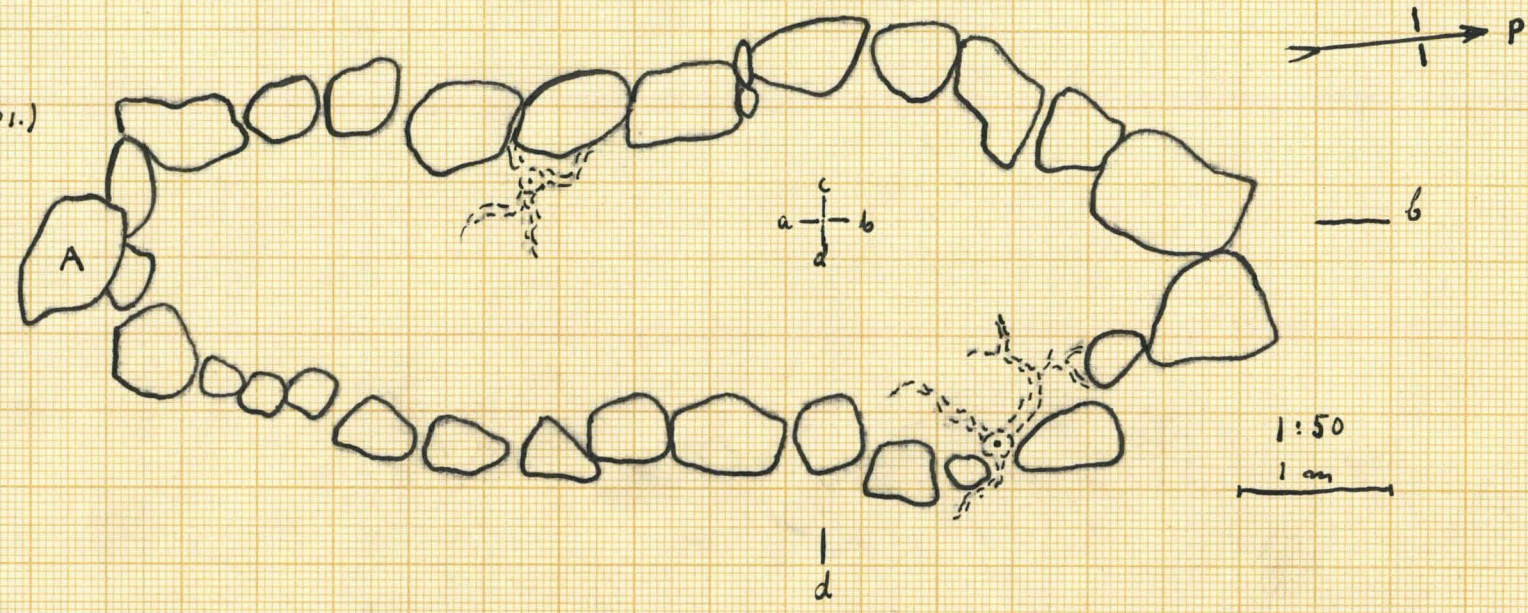
x=1624, y=0408

(Suom. top. 1:20000 tl.n:o 3042 01)

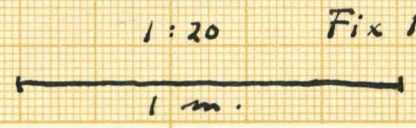
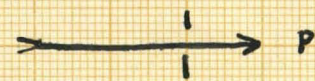
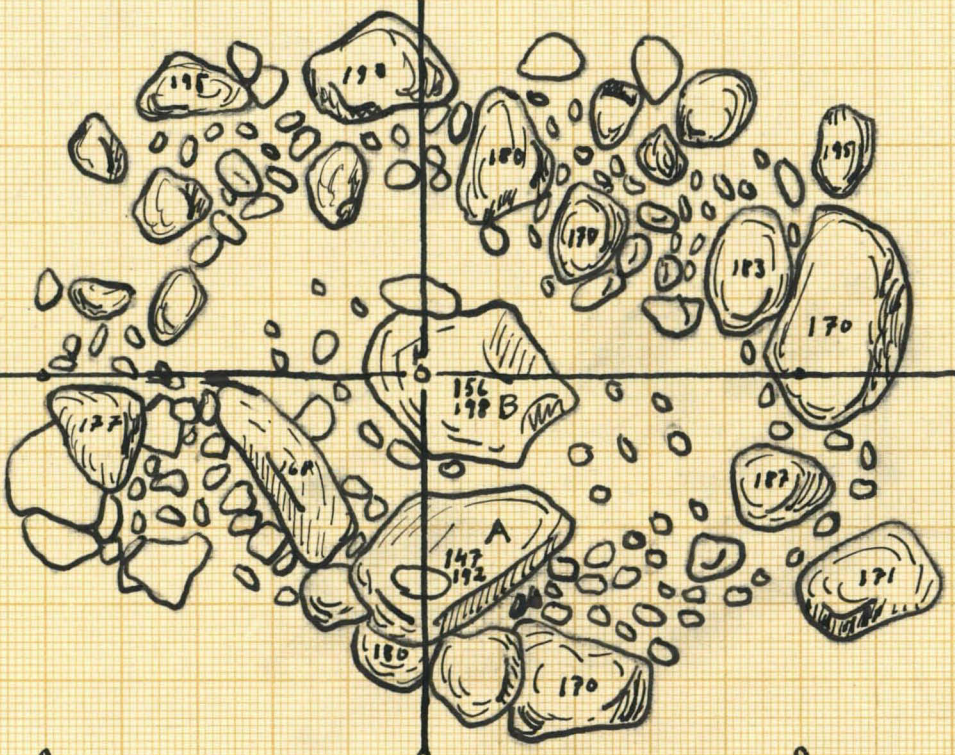


Vehkalahti.  
Salmi. Hevossaari.  
Talvapaä.  
x= 1405, y= 0193  
(Suom. top. 1:20000  
tl. n:o 3042 01.)

profili a



Vehkalahti.  
Reitkalli.  
Kylänpää  
X=2156, y=0504  
(Suom. top. 1:20000  
tl.n:o 3042 02.)



G. Rossi 1950.

Vehkalahti

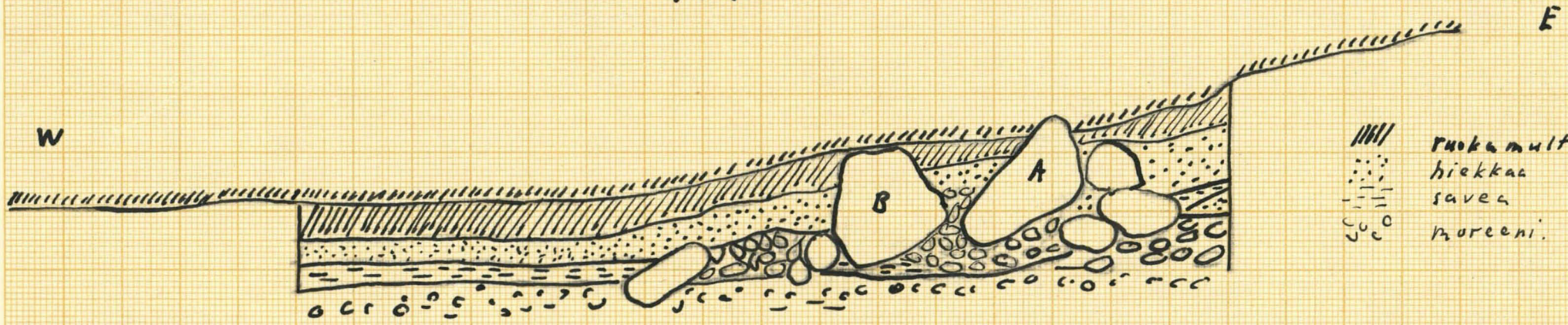
Reitkalli  
Kylänpää

Fix 125

Kaivauksen profiili linjaa x pitkin.  
1:20

100

100

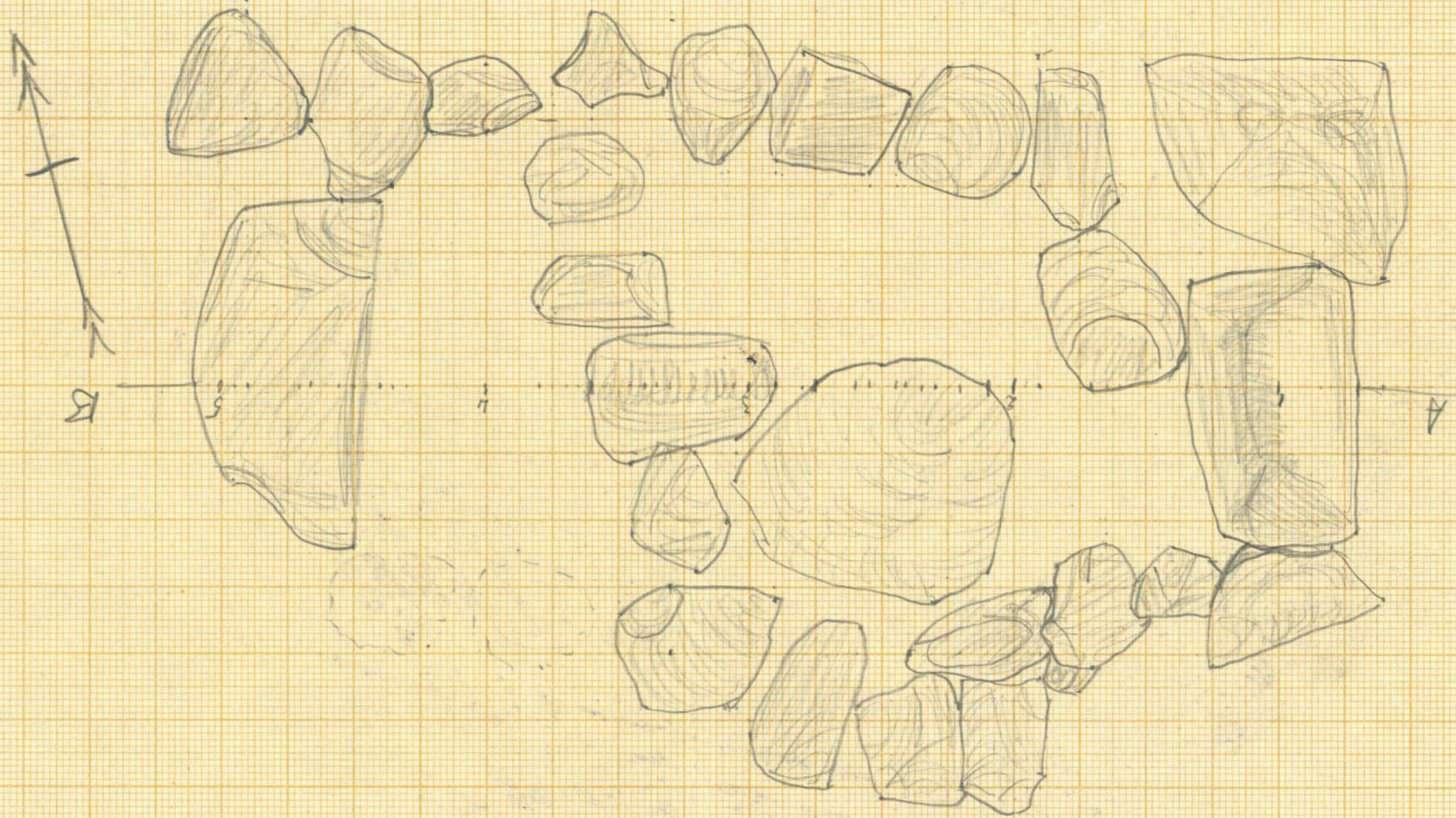


IIII ruokamulta  
 ..... hiekkasavea  
 ○○○○ moreeni

J. Rovin 1950.

Kaartta 7.

Vehkalahti  
Harahi  
1:25

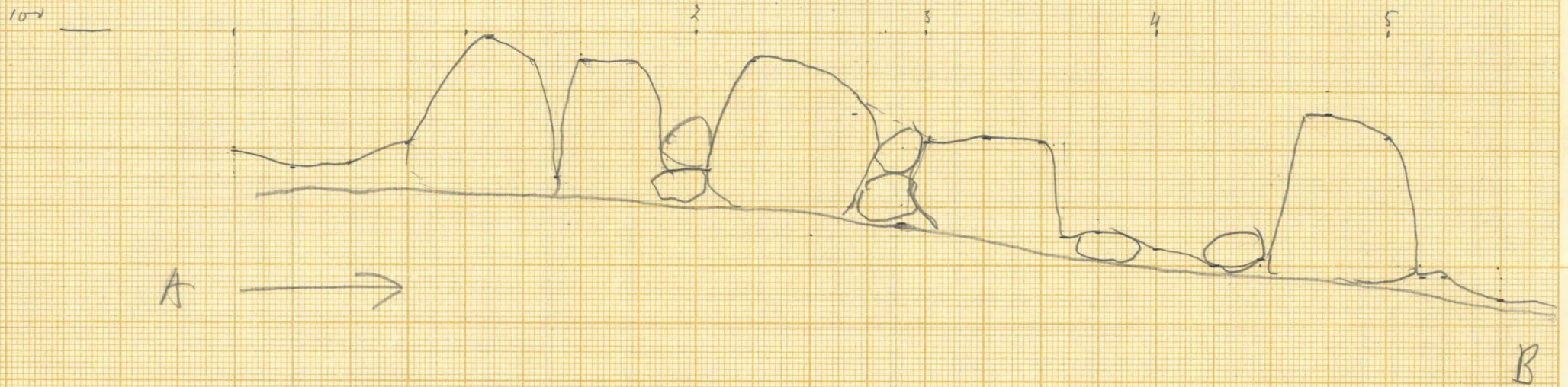


G. Ronin 1950.

~~Harahi~~

Vehkalahden  
Havah  
Fix 125

Kartta f.



G. Rönkä 1950

Vehkälähti, Pampyjoki.  
Harahi

Rannio 2.

1:25

G. Rosen 1957.



Vehkalakhti, Pampyjöki.  
Hassali, ranno 2  
1:25.

G. Korvén 1951.

